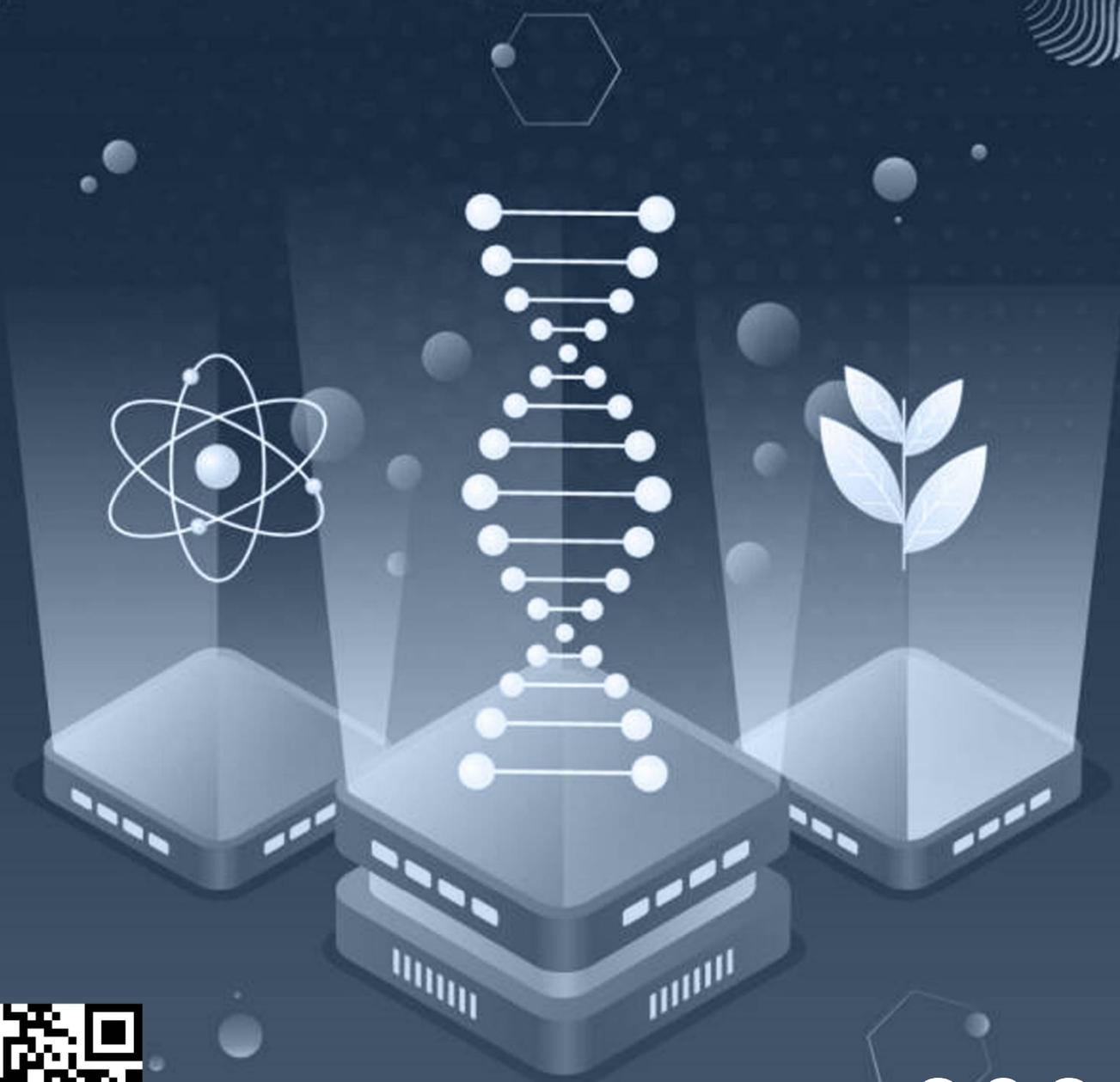

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

Volume 4, Issue 3 **2026**

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

4 JILD, 3 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

TOM 4, HONEP 3

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 4, ISSUE 3

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MA'MUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

№3 (2026) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2026-3>

Бош муҳаррир: | Главный редактор:
Chief Editor:

Matyakubov Umidjon Raximovich
(i.f.d., prof.)

Бош муҳаррир ўринбосари: | Заместитель
главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudoynazarov Egambergan Madrahimovich
(PhD., dots.)

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI

O'rozboyev Abdulla Durdibayevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Axmedov Oybek Saporboyevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Galiyeva Margarita Rafaelovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Nasrullayeva Nafisa Zafarovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Samarqand davlat chet tillari instituti

Cho'ponov Otanazar Otojovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)

Urganch davlat universiteti

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI

Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev

Tarix fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi Fanlar

akademiyasining haqiqiy a'zosi

Ashirov Adhamjon Azimbayevich

Tarix fanlari doktori, professor,

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasi Tarix instituti.

Shaydurov Vladimir Nikolayevich

Tarix fanlari doktori, dotsent

Leningrad davlat universiteti Rossiya

Abdullayev Utkir Ismoilovich

Tarix fanlari doktori (DSc),

dotsent Urganch davlat universiteti

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna

Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Timur Pulatovich

Tarix fanlari nomzodi, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdalov Umidbek Matniyazovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

PSIXOLOGIYA FANLARI

Shoumarov G'ayrat Baxromovich

Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi

Kryukova Tatyana Leonidovna

Psixologiya fanlari doktori, professor

Kostroma davlat universiteti Belorusiya

Karpinskiy Konstantin Viktorovich

Psixologiya fanlari doktori, professor

Grodno davlat universiteti Belorusiya

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Jumaniyazova Nasiba Ramatillayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

IQTISODIYOT FANLARI

Ruzmetov Baxtiyar

Iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ma'mun Universiteti NTM

Sherov Alisher Bakberganovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Voronsova Yuliya Vladimirovna

Iqtisodiyot fanlari nomzodi

Moskva davlat boshqaruvi universiteti

Jabborov Umarbek Rustambekovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Cho'ponov San'at Otanazarovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Niyazmetov Islambek Masharipovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI

Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'g'li

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Adilov Zafar Yunusovich

Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Boltayev Abdurahim Amanovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Zoirov Erkin Xalilovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Buxoro davlat texnika universiteti

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun
Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI

Yuldashev Baxrom Sobirjanevich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Ravshanbek Babajonovich

Tibbiyot fanlari doktori, professor

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Esamuratov Aybek Ibragimovich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Samandarova Barno Sultonovna

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tajiyeva Zebo Baxodirovna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Ma'mun Universiteti NTM

Журнал включен в перечень ВАК национальных научных изданий, рекомендуемых для публикации
основных научных результатов диссертаций по медицинским наукам постановлением
№ 01-08/3068/17 от 27 сентября 2024 г.

Page Maker | Верстка | Саифаловчи: X. Mirzaxmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Тадqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

TARIX

1. **Matyakubov Nurbek Rayimberganovich.**
TOSHKENT METROPOLITENINING BIRINCHI NAVBATI QURILISHI TARIXIDAN.....7
2. **Muborak Madrimovna Matyakubova.**
XIX ASRDA XIVA XONLIGIDA TANGA ZARB QILISH AMALIYOTI VA ZARBXONA ISHI.....11
3. **Bazarbayev Sanjar Xamzayevich.**
ASALARILAR JAMIYATI VA IJTIMOIIY HAMKORLIK: ETNOLOGIK TAHLIL.....15
4. **Nurmetov Ismoil Alimbayevich.**
SOVET DAVRIDA O‘ZBEKISTONDA AGRAR-INDUSTRIAL SIYOSAT VA UNING EKOLOGIK OQIBATLARI (1960–1980 YILLAR).....20
5. **Xudaybergenov Hayitboy Satimovich.**
“XORAZM YOG‘OCH O‘YMAKORLIGI AN‘ANALARI: (ICHAN-QAL‘A MUZEYI MATERIALLARI ASOSIDA)”.....24
6. **Mallabayev Botirjon Baxtiyorovich.**
YOSHLAR TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHDA ILM-FANNING AHAMIYATI.....28
7. **Nozima B. Agzamova.**
ILK XRISTIAN JAMOALARINING MARKAZIY OSIYO HUDUDIGA KIRIB KELISHI TARIXI.....34

PEDAGOGIKA

1. **Sharipov Allabergan Kamilovich.**
JISMONIY MADANIYAT VA SPORT MUTAXASSISLARINI KASBIY TAYYORLASHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: SO‘ROVNOMA ASOSIDA EMPIRIK TAHLIL.....41
2. **Masharipov Ravqat Madraximovich.**
KURASHDA KO‘P YILLIK TAYYORGARLIK BOSQICHLARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....50
3. **E.Y.Davletov.**
BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNING PEDAGOGIK TAFAKKURINI KVAZI TADQIQOTCHILIK METODI YORDAMIDA RIVOJLANTIRISHGA YO‘NALTIRILGAN YONDASHUVLAR.....56
4. **Mustafo Yunusxo‘jayev.**
NAJMIDDIN KUBRONING “USUL AL-‘ASHARA” ASARIDA YOSHLARNI ICHKI TARBIYAGA O‘RGATISH MASALALARI.....62

IQTISOD

5. Xudoyorov Lochinbek Bahromovich.

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SERVIS SOHASINING TRANSFORMATSIYASI
VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....67

6. Meliboyev Ibroxim.

SAMARQAND VILOYATI BO‘YICHA HUDUDIY OLIY TA‘LIM TASHKILOTLARIDA
RESURS SALOHİYATI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR
TAHLILI.....74

7. Matkarimov Mansur

SUV XO‘JALIGI SOHASIDAGI OBYEKT LARNI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ORQALI
SAMARALI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....80

8. Baxtiyorova Vasilaxon Muzaffarovna.

INNOVATSION IQTISODIYOTDA TIBBIY XIZMATLARNI KO‘RSATISHNI
RAQAMLASHTIRISHNING AFZALLIKLARI.....91

9. Aminbayeva Guli Ravshanbek qizi

TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN
FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI: XORIJIY ADABIYOTLAR TAHLILI.....95

FILOLOGIYA

1. Abdulla Xudoyberganov G‘ofurjon o‘g‘li.

TASAVVUFIY RAMZLAR IFODASIDA SULAYMON BOQIRG‘ONIY MAHORATI.....100

2. Убайдова Дилрабо Аскарровна.

ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ
РУССКОГО И УЗБЕКСКОГО ЯЗЫКОВ.....104

Nurmetov Ismoil Alimbayevich,
Urganch davlat universiteti dotsenti,
Tarix fanlari falsafa doktori (PhD),
E-mail: ismoilnur1984@gmail.com

SOVET DAVRIDA O'ZBEKISTONDA AGRAR-INDUSTRIAL SIYOSAT VA UNING EKOLOGIK OQIBATLARI (1960–1980 YILLAR)

 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.19654396>

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonda XX asrning ikkinchi yarmida yuzaga kelgan ijtimoiy-ekologik muammolar, ularning agrar siyosat hamda sanoatni jadallashtirish jarayonlari bilan bog'liq jihatlari haqida so'z yuritadi. Xususan, 1960–80-yillarda tozalash inshootlarisiz faoliyat yuritgan yirik sanoat korxonalari ekologik muvozanatga qanday salbiy ta'sir ko'rsatgani, aholi salomatligiga tahdid solgani va boshqa ijtimoiy-ekologik masalalar tarixiy hujjatlar asosida tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: O'zbekiston, ekologiya, sanoat, konvensiya, Chirchiq elektroximprom, Navoiyazot, Olmaliq tog'-metallurgiya kombinati, ekologik siyosat, tabiiy resurslar.

Nurmetov Ismoil Alimbayevich,
Associate Professor at Urgench State University
Doctor of Philosophy (PhD) in History
E-mail: ismoil_nur84@mail.ru

AGRARIAN-INDUSTRIAL POLICY AND ITS ECOLOGICAL CONSEQUENCES IN SOVIET UZBEKISTAN (1960–1980)

Abstract. This article explores the socio-ecological problems that emerged in Uzbekistan during the second half of the 20th century, particularly their connection to agrarian policy and the processes of accelerated industrialization. The study analyzes how large industrial enterprises operating without treatment facilities during the 1960s-1980s adversely affected the ecological balance, posed threats to public health, and contributed to other socio-ecological issues, drawing on historical documents.

Keywords: Uzbekistan, ecology, industry, convention, Chirchik Electrochemical Plant, Navoiyazot, Almalyk Mining and Metallurgical Complex, environmental policy, natural resources.

Нурметов Исmoil Алимбаевич,
Доцент Ургенчского государственного университета
Доктор философии исторических наук (PhD),
E-mail: ismoil_nur84@mail.ru

АГРАРНО-ИНДУСТРИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА И ЕЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПОСЛЕДСТВИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ В СОВЕТСКИЙ ПЕРИОД (1960–1980 ГГ.)

Аннотация. В статье рассматриваются социально-экологические проблемы, возникшие в Узбекистане во второй половине XX века, и их взаимосвязь с аграрной политикой и процессами ускоренной индустриализации. В частности, на основе исторических документов анализируется, как крупные промышленные предприятия, функционировавшие без очистных сооружений в 1960-1980-е годы, оказывали негативное влияние на экологическое равновесие, создавали угрозу для здоровья населения и порождали другие социально-экологические проблемы.

Ключевые слова: Узбекистан, экология, промышленность, конвенция, Чирчикский электрохимпром, Навоийазот, Алмалыкский горно-металлургический комбинат, экологическая политика, природные ресурсы.

KIRISH VA DOLZARBLIGI.

Markaziy Osiyoda tabiiy resurslarni asrash, transchegaraviy suv resurslaridan oqilona foydalanishda bugungi kunning eng o'tkir ekologik muammolaridan biri – Orol dengizining qurishi bilan bog'liq oqibatlarini bartaraf etish xalqaro miqyosdagi sa'y-harakatlarni faol birlashtirishni taqozo etmoqda [1].

XX asrning 60–80 yillari O'zbekiston tarixida sovetlar hukmronligi ostida iqtisodiy rivojlantirishning jadallashgan, ayniqsa agrar va industrial sohalar kesishmasida keskin siyosiy-ijtimoiy o'zgarishlar sodir bo'lgan davr hisoblanadi. Sovet Ittifoqi miqyosida qabul qilingan markazlashgan rejalashtirish tizimi asosida O'zbekiston agrar xom-ashyo bazasiga aylantirilib, ayniqsa paxtachilik va irrigatsiya tarmoqlarining kengaytirilishi davlat siyosatining asosiy yo'nalishiga aylandi. Shu bilan birga, respublikada sanoatlashuv jarayonlari ham jadallashib, yangi ishlab chiqarish korxonalari barpo etildi, mavjudlari esa kengaytirildi. Neftni qayta ishlash, kimyo, to'qimachilik, mashinasozlik kabi sohalarning rivoji bilan parallel ravishda, energetika va transport infratuzilmasi ham keskin o'zgarishlarga yuz tutdi.

Biroq mazkur agrar va industrial siyosat qisqa muddatli iqtisodiy samaradorlikni ko'zlab, ekologik xavfsizlik va barqarorlik tamoyillarini e'tibordan chetda qoldirdi. Sug'oriladigan yerlarning sun'iy ravishda kengaytirilishi, kimyoviy o'g'itlar va pestitsidlarning ortiqcha ishlatilishi, sanoat chiqindilarining to'g'ridan-to'g'ri tabiatga tashlanishi oqibatida tabiiy muhit jiddiy zarar ko'rdi. Ayniqsa, Amudaryo va Sirdaryo oqimlarining keskin kamayishi va noto'g'ri boshqarilishi natijasida Orol dengizining qurishi global ekologik fojiaga aylandi. Shu bilan birga, sanoat korxonalarining ekologik standartlarga javob bermasligi, havoga chiqarilgan zaharli gazlar, suv va yer resurslarining ifloslanishi aholining salomatligi va yashash sifati uchun tahdid tug'dirdi.

METODLAR VA O'RGANILISH DARAJASI.

Mavzu yuzasidan mustaqillik yillarida O'zbekistonda bir qator tadqiqotlar amalga oshirilgan. Xususan tarixchi olimlardan A. Hazratqulov, O. Yuldashev, M. Hojiyeva, R. Nosirov, K. Nasriddinov, N. Oblomurodov, B. Siddiqov, D. Bobojonova, S. Davletov va boshqalar o'zlarining tadqiqotlari doirasida respublikadagi ayrim ijtimoiy-ekologik masalalarga ham to'xtalib o'tganlar⁶. Bu ishlar birinchi marta sovet davridagi tadqiqot mavzusiga tegishli muammolar va tarixiy jarayonlarning tanqidiy tahlili bilan ajralib turadi.

Tadqiqot metodologiyasi sifatida tizimli tahlil, tarixiylik va mantiqiylik, analiz va sintez, qiyosiy tahlil usullari qo'llanildi. Tabiatni muhofaza etish turli xil vosita va usullar yordamida amalga oshiriladi. Bugungi kunda dunyoda kechayotgan globallashuv jarayonlari natijasida paydo bo'layotgan global, mintaqaviy va milliy ekologik xavflardan davlatni, jamiyatni va har bir fuqaroni himoya qilishga yo'naltirilgan O'zbekistonning milliy strategiyasini ishlab chiqish hamda bu xavflarning echimini topish uchun atrof-muhit va aholi salomatligi muhofazasi bo'yicha amaldagi qonunchilikni yanada takomillashtirish va har bir fuqorolarda ekologik madaniyatni oshirish maqsadida, ekologik ta'limni rivojlantirish maqsadga muvofiqdir.

TADQIQOT NATIJALARI.

Sovet hukumatining markazlashgan ma'muriy-buyruqbozlik tizimi xomashyo tuzilmasi sifatidagi respublikalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan xalq xo'jaligining nuqsonli, bir tomonlama tizimini shakllantirish imkonini yaratdi. Har yili 5 - 6 mln. tonna paxta hosili yetishtirgan O'zbekiston korxonalarining o'zida bor-yo'g'i 150 ming tonna paxta tolasi qayta ishlandi. Sovet hokimiyatining iqtisodiy siyosati markazida bo'lgan paxta yakkahokimligi oqibatida qishloq xo'jaligidagi boshqa hayotiy zarur tarmoqlar aziyat chekdi [2].

1960-yillarda respublikada turli korxonalarning tozalash inshootlarisiz ishga tushirilishi aholi salomatligiga katta xavf solishi bilan bir qatorda, baliq zahiralarning yoppasiga qirilishi xavfini ham yuzaga keltirdi. Bu davrda Chirchiq elektroximkombinatida tozalash inshootlarisiz bir qator ob'ektlarning ishga tushirilishi Chirchiq daryosining er usti suvlari va o'zanlaridagi suvlarning keskin ifloslanishiga olib keldi[3]. Ammo, kombinat rahbariyati bunga etarlicha e'tibor bermadi va kombinat sutkasiga 700 ming metr kub tozalanmagan oqavalarni quyishni davom ettirdi. Aynan shunday holatni Oltintopgan qo'rg'oshin, ruh kombinati, Farg'ona neftni qayta ishlash zavodi va boshqalarda ham ko'rish mumkin edi.

1970-yillarda Andijon viloyati atrof-muhitining ahvoli o'rganilganda Andijon Gidroliz zavodi yonidagi aholi istiqomat qilayotgan hududda zavodning sanitar himoyaviy zonaga ega emasligi oqibatida atmosfera havosi yuqori darajada ifloslangan edi [4]. Shuningdek, aholi iste'mol qilayotgan suvning sifati ham amaldagi standartlar talablariga to'la javob bermasdi. Buning ustiga, sog'liqni saqlash muassasalari ham atrof-muhitni ifloslantirishda o'z hissalarini qo'shdilar. Jumladan, bu davrda viloyatdagi 30 ga yaqin sog'liqni saqlash muassasalari, xususan Oqtepa qishlog'idagi tubdespanser, Andijon shahridagi 2-sonli kasalxona, Jalolquduq markaziy kasalxonasi, Buloqboshi bolalar kasalxonasi, Chinobod markaziy kasalxonasi va boshqalar tozalanmagan oqavalarni (hatto, infeksiya bo'limlaridagi chiqindilarning ham) ochiq suv havzalariga tashlab aholi uchun katta epidemiologik xavfni yuzaga keltirardi[5]. 1974-yilda Paxtaobod markaziy kasalxonasi tozalash inshootlarisiz foydalanishga topshirildi. Oqibatda Tentaksoy daryosiga oqava suvlar tozalanmasdan qo'shila boshladi.

O'zbekistonning qator sanoat markazlarida yuzaga kelgan nosog'lom ekologik muhit ijtimoiy hayotga o'zining sezilarli ta'sirini o'tkazayotgan edi. Bunda, albatta, ishlab chiqarish va sanoat korxonalarining atrof-muhitga chiqarayotgan zararli chiqindilari rol o'ynadi. Jumladan, birgina Chirchiq shahrida atrof-muhitni ifloslantirayotgan chiqindilarning 74 foizi kimyoviy ishlab chiqarish korxonalari hissasiga to'g'ri kelgani holda, shaharda aholining kasallanish darajasi yuqori ko'rsatkichga ega bo'ldi. Xususan, 100 ming kishilik aholidan 55,6 foizi turli kasalliklarga chalinganlarni, ularning ko'pchiligi nafas yo'llari kasalliklari bilan og'riganlarni tashkil qildi[6]. Andijon viloyatida eski shahar markazida joylashgan Andijon Gidroliz zavodi atrofida yashovchi aholi ham aynan nafas yo'llari kasalliklariga chalingan edi[7]. Aholi salomatligiga bunday salbiy ta'sir ko'rsatuvchi nosog'lom ekologik muhitni shakllantirishda Navoiy, Farg'ona, Olmaliq, Qo'qon, Samarqand va boshqa shaharlar ham katta o'rin tutdilar.

1980-yilda qabul qilingan "Atmosfera havosini qo'riqlash haqida"gi qonunda "Atmosfera havosi tabiiy atrof-muhitning hayot uchun muhim bo'lgan asosiy elementlaridan biridir", - deya ta'kidlagani holda, Sovet Ittifoqi insonlarining yaxshi yashash sharoitini ta'minlash uchun atmosfera havosini muhofaza qilishga katta ahamiyat berishi belgilab qo'yildi[8]. Ammo, shunday bo'lsa-da, amalda markazning tor doiradagi manfaatlariga xizmat qiluvchi yirik korxona va zavodlar, xususan, Chirchiq elektroximprom, Navoiyazot, Olmaliq tog'-metallurgiya kombinati, Farg'ona, Samarqand, Qo'qon shaharlaridagi superfosfat zavodlari, Ohangaron, Quvasoy, Bekobod shaharlaridagi sement zavodlari va ko'plab paxta tozalash zavodlari atmosfera havosini sezilarli darajada ifloslantirayotgan edi[9].

Umuman olganda, 1980-yillar boshida respublika bo'yicha 250 ga yaqin sanoat korxonasining aholi turar joylari yaqinida joylashganligi va sanitar himoyaviy zonalariga ega emasligi sababli sanitar-maishiy yashash sharoitlari yomonlashishiga sabab bo'layotgan edi.

XULOSALAR.

O'tgan asrning 60-yillaridan respublikada ekologik muhitning keskinlashib borishi, bir qator ijtimoiy-iqtisodiy qiyinchiliklarni yuzaga keltirdi. Bu holat birinchi navbatda aholining salomatligi va turmush darajasiga o'z salbiy ta'sirini o'tkazdi.

O'zbekistonning qator sanoat markazlarida yuzaga kelgan nosog'lom ekologik muhit ijtimoiy hayotga o'zining sezilarli ta'sirini o'tkazishida ishlab chiqarish va sanoat korxonalarining atrof-muhitga chiqarayotgan zararli chiqindilari ro'li o'ynadi. Ittifoq markazining tor manfaatlari asosida mustahkamlanib borgan paxta yakkahokimligi oqibatida tabiat muvozanati buzilib, er, suv, havoning zaharlanishi inson nasli va ruhiyatiga salbiy ta'sir etib, jismoniy va hatto, ma'naviy barkamol kishilar paydo bo'lishiga to'siq bo'ldi.

Qishloq xo'jalik mahsulotlari, birinchi navbatda oziq-ovqat mahsulotlari etishtirish hajmini orttirish, qishloqda bandlikni mustahkamlab, aholi daromadlarini ko'paytirish, uy-joy muammosi va boshqa ijtimoiy masalarni xal etishi mumkin edi. Aynan mana shularni chuqur anglagan xolda 1980-yillar oxiriga kelib, O'zbekiston rahbariyati bir qator ijtimoiy masalalarni echish yo'lida sezilarli sa'y-harakatlarni boshlab yubordi.

Iqtiboslar / References / Сноски

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2017 йил 20 сентябрда Бирлашган Миллатлар Ташкилотнинг 72-сессиясида сўзлаган нутқи.
2. Давлетов С.Р. XX аср иккинчи ярми – XXI аср бошида Ўзбекистондаги экологик вазият ва унинг ижтимоий муаммолари. Тарих фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати. Тошкент, 2018.
3. ЎЗР МДА. 2742-фонд, 1-руйхат, 2-йиғма жилд. 53-варақ.
4. Давлетов С.Р. XX асрнинг 50-80-йилларида Ўзбекистонда саноатлаштириш жараёнларининг экологик муаммолари // Илм сарчашмалари. – Урганч, 2010. – № 5. – Б. 41-45.
5. ЎЗР МДА. 2742-фонд, 1-руйхат, 150- йиғма жилд. 17-варақ.
6. Охрана здоровья в СССР. М.: Финансы и статистика, 1990.
7. Ниязов А. Мувоzanat // Совет Ўзбекистони. -1989. - 1 март.
8. Ғуломов П. Инсон ва табиат. Т.: Ўқитувчи, 1990.
9. ЎЗР МДА. 2742-фонд, 1-руйхат, 258 йиғма жилд. 61-варақ.

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE» JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

Maqolani tayorlashda qo'yiladigan talablar:

1. Maqola o'zbek, ingliz va rus tillarida minimal 6 sahifadan iborat bo'lib, Microsoft Word dasturida Times New Roman shriftida 12 kegl, 1 satr oralig'ida, sahifalar barcha tomondan 2 sm qoldirilgan holda bo'lishi shart.
2. Satr boshi - 1,25 sm bo'lib, satrlarni eniga to'g'irlash, so'zlarni boshqa qatorga ko'chirish avtomatik tarzda bo'lishi lozim.
3. Birinchi qator o'ng tomondan muallifning familiyasi, ismi va otasining ismi, ikkinchi qatorda muallifning ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni, e-mail va telefon raqami, uchinchi qatorda sahifaning o'rtasida bosh va qalin harflar bilan maqolaning nomi yoziladi. Ushbu ma'lumotlar o'zbek, ingliz va rus tillarda berilishi lozim.
4. Keyingi qatordan o'zbek, ingliz va rus tillarida 60 so'zdan iborat annotatsiya beriladi.
5. Keyingi qatordan 7-10 ta o'zbek, ingliz va rus tillarida kalit so'zlar beriladi.
6. Keyingi qatordan asosiy matn boshlanadi va maqola 4 qismdan iborat bo'ladi: Mavzuning dolzarbligi. Metodlar va o'rganilganlik darajasi. Tadqiqot natijalari. Xulosa.
7. Maqolalar ilmiy ahamiyatga ega bo'lib, ulardagi fakt va fikrlar asoslangan hamda mustaqil ma'no kasb etishi lozim, plagiat holati taqiqlanadi. Muallif foydalanilgan adabiyotlarni aniq ko'rsatishi, olingan iqtiboslarning aniq manbalarini keltirishi lozim.
8. Web of science hamda Scopus tizimidagi jurnallardan iqtiboslar olish maqsadga muvofiqdir.
9. Iqtiboslar matn ichida [1, 25] beriladi. Adabiyotlarning to'liq ro'yxati asosiy matndan so'ng alifbo tartibida ko'rsatilishi lozim.

Требования к оформлению научной статьи:

1. Статьи должны содержать 6 страниц, в формате Times New Roman на Microsoft Word, 12 кегль, 1 см, со всех сторон 2 см.
2. Начала абзаца - 1,25 см, формировать строки по ширине, перенос слов в другой ряд должен быть в автоматическом порядке.
3. В первой строке от правой стороны Ф.И.О. автора, во второй строке место работы, должность, ученая степень и ученое звание, e-mail и номер телефона, в третьей строке по центру страницы прописными буквами жирным шрифтом название статьи. Эта информация должна быть предоставлена на узбекском, английском и русском языках.
4. В следующей строке аннотация из 60 слов на трех языках: узбекский, английский и русский.
5. Со следующей строки ключевые слова 7-10.
6. Далее начинается основной текст. новой текст начинается со следующей строки, и статья состоит из 4 частей: актуальность темы, методы и уровень исследования, результаты исследования, заключение.
7. Статьи должны иметь научное значение, факты и идеи должны быть обоснованными и избежать плагиатства. Автор должен точно указать использованную литературу и ссылку на источники, при помощи которых он выразил свое мнение.
8. Сноски или ссылки должен быть взяты из Web of science, а также системы журналов Scopus.
9. Цитирование приводится в тексте [1, 25] Полный список литературы должен быть указан после основного текста, а алфавитном порядке.

Requirements of the articles submitted:

1. Articles should be at least 6 pages, in Times New Roman, 12 pt., 1 inter.
2. The line head should be 1,25 cm, line spacing, and the words should be automatically moved.
3. The author's full name should be on the first line from the right; the author's place of work, position, academic degree, and academic rank, email address, and phone number should be on the second line; the article title should be centered in bold, capital letters, on the third line. This information should be provided in Uzbek, English, and Russian.
4. An annotation of 60 words in the next line in three languages.
5. Key words from the next row in three languages 7-10.
6. The next line begins with the main text. The main text begins on the next line, and the article consists of four parts: the relevance of the topic, the methods and level of research, the results, and the conclusion.
7. Articles must be of scientific importance and facts and opinions in the article should be well-grounded and have an independent meaning, and they must be free of plagiarism. The author must clearly demonstrate the literature used in his or her opinion, and provide the exact sources of the extracts.
8. Quotes should be from "Web of science" and "Scopus" journals.
9. A complete list of publications should be followed in alphabetical order after the main text. Seals and references should be in the main text [1, 25].